

Περίληψη

Εισαγωγή. Τα παιδιά και έφηβοι με κώφωση/βαρηκοΐα ενδέχεται να βιώνουν υψηλά επίπεδα μοναξιάς. **Σκοπός.** Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να μελετηθούν τα επίπεδα του αισθήματος της μοναξιάς, όπως αυτό βιώνεται από κωφά και βαρήκοα παιδιά και εφήβους. Ακόμη, μελετάται η επίδραση του σχολικού και οικογενειακού πλαισίου στην ύπαρξη του εν λόγω αισθήματος, η βαρύτητα της κατάστασης, οι θεραπείες τις οποίες μπορεί να έχουν δεχτεί και η ύπαρξη ή μη κοχλιακού εμφυτεύματος σαν ενδεικτικοί παράγοντες αυξημένων ή μειωμένων επιπέδων μοναξιάς. **Μέθοδος.** Στην έρευνα συμμετείχαν παιδιά και έφηβοι 11 έως 17 ετών (N=52). Μεταξύ αυτών, υπήρχαν κωφοί (N=30), και βαρήκοοι (N=22), με την πλειοψηφία των βαρήκοων να έχει κοχλιακό εμφύτευμα (N=21) και ορισμένους κωφούς να έχουν υποβληθεί σε κάποιο χειρουργείο/θεραπεία για την ακοή τους (N=5). Επιπρόσθετα, ορισμένοι φοιτούσαν σε γενικό σχολείο (N=7) και οι υπόλοιποι σε σχολείο κωφών/βαρήκοων (N=45), ενώ ένας σημαντικός αριθμός ανέφερε ότι δεν είναι το μοναδικό άτομο στην οικογένεια με προβλήματα ακοής (N=34). Δόθηκε επίσης η ευκαιρία σε όλους τους γονείς των παιδιών να συμμετάσχουν, ωστόσο λόγω ζητημάτων που αναλύονται περαιτέρω, συμμετείχαν ορισμένοι από αυτούς (N=20). Τα παιδιά συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια σχετικά με το συναίσθημα της μοναξιάς που βιώνουν και τις δυνατότητες και δυσκολίες τους. Οι γονείς συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια σχετικά με τις δυνατότητες και τις δυσκολίες των παιδιών τους. **Αποτελέσματα.** Οι δυσκολίες που αντιλαμβάνονται οι γονείς ότι αντιμετωπίζουν τα παιδιά τους φάνηκε να επιδρούν θετικά στα επίπεδα της μοναξιάς στα κωφά/βαρήκοα παιδιά και εφήβους σε στατιστικά σημαντικό επίπεδο ($p=.05$). Δεν προέκυψε από τη στατιστική ανάλυση, συσχέτιση του σχολικού πλαισίου, της βαρύτητας της κατάστασης, των θεραπειών και του κοχλιακού εμφυτεύματος και τα επίπεδα

μοναξιάς. Η αντίληψη των γονέων για τις δυσκολίες των παιδιών τους φάνηκε σημαντική, ενώ η ύπαρξη επιπλέον ατόμου με κώφωση/βαρηκοΐα στην οικογένεια δε φάνηκε στατιστικά σημαντική ως προς τα επίπεδα μοναξιάς. **Συμπεράσματα.** Οι δυσκολίες που αντιλαμβάνονται οι γονείς ότι αντιμετωπίζουν τα παιδιά τους έχουν άμεση σχέση με τα επίπεδα της μοναξιάς στα κωφά/βαρήκοα παιδιά και εφήβους. Άρα, η παρούσα έρευνα υποδεικνύει το γεγονός ότι η υποστήριξη της οικογένειας σε συνάρτηση με την κατανόηση προς τις δυσκολίες του παιδιού αποτελούν προστατευτικό παράγοντα προς τη μοναξιά.

Λέξεις Κλειδιά: Αίσθημα Μοναξιάς, Παιδιά, Έφηβοι, Κωφοί, Βαρήκοοι

Τίτλος Έρευνας: Το Αίσθημα της Μοναξιάς σε Κωφά και Βαρήκοα Παιδιά και Εφήβους

Συγγραφέας και Ομιλήτρια: Αγγελική Δασκαλάκη, Ψυχολόγος MSc.

Φορέας: Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων», Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ενότητα: "Διεπιστημονική προσέγγιση στην αξιολόγηση και αποκατάσταση παιδιών με κοχλιακό εμφύτευμα. Κλινικές πρακτικές και προβληματισμοί."

The Feeling of Loneliness in Deaf and Hard of Hearing Children and Adolescents

Angeliki Daskalaki

Abstract

Background. Deaf and hard of hearing children and adolescents may be experiencing increased levels of loneliness. **Aim.** The goal of this particular study, is to examine the feeling of loneliness among children and adolescents that are deaf/hard of hearing. Also, to examine the effect of the school and family environment as well as the intensity of their impairment, whether they have been through treatment (surgical or otherwise) or have cochlear implants as indicators of increased levels of loneliness. **Methods.** Children and adolescents 11 to 17 years old (N=52) participated in this study. Amongst them, deaf (N=30) and hard of hearing individuals (N=22). Most of the hard of hearing participants (N=21) have a cochlear implant and a few of the deaf participants have been through some form of surgery or treatment, related to their hearing disability (N=5). Furthermore, some attend mainstream schools (N=7) and the rest special schools for the deaf and hard of hearing (N=45). Also, a significant amount of them are not the only family member with hearing problems (N=34). Lastly, all of the parents were given the chance to participate, however due to issues that are described in more detail further, only some of them did (N=20). The children and adolescents who participated, completed the Loneliness and Aloneness Scale for Children and Adolescents and the Strengths and Difficulties Questionnaire. The parents who took part in this research, completed the Strengths and Difficulties Questionnaire. **Results.** The difficulties parents believe their children face strongly affect the levels of loneliness reported by the children at a statistically significant level ($p=.05$). No statistically significant connection was proven between the reported loneliness levels and the type of school which participants attend, the intensity of their impairment, the treatments they have undergone and the cochlear implant. Notwithstanding the significance the parents' perception of the difficulties their children face holds, we were unable to prove that the family environment is a strong indicator for or against elevated levels of loneliness. **Conclusions.** The way parents of deaf and hard of hearing children and adolescents perceive the difficulties their children face, significantly affect their reported levels of loneliness. Therefore, fully understanding one's child's daily obstacles combined with a much-needed support system in the family act as a protective factor against loneliness.

Keywords: Feeling of Loneliness, Children, Adolescents, Deaf, Hard of Hearing